

Przedmiotowy system oceniania

Poziom rozszerzony

Uczeń posiada umiejętności wskazane dla poziomu podstawowego (podane poniżej)

– w szerszym zakresie, jeśli chodzi o listę lektur, znajomość konwencji i toposów oraz zasób pojęć i terminów teoretyczno- i historycznoliterackich oraz nauki o języku, a ponadto:

wskazać w tekście i omówić przykłady przesunięć metaforycznych jako przejaw językowego obrazu świata charakterystycznego dla poznanych epok kulturowych i współczesnego języka ogólnego

Pisząc pracę podsumowującą epokę literacką, pracę porównawczą, esej uczeń powinien w toku argumentacyjnym wykorzystać materiał wykraczający poza treści programowe; - wykazać się oryginalnością ujęcia tematu; - umiejętnie wykorzystać sądy profesjonalnych badaczy literatury, konfrontując je z własnym spojrzeniem; - sporządzić dokładne przypisy - wprowadzić do pracy cytaty z utworów;

Uczeń: a) wskazuje związki omawianych utworów literackich ze światopoglądem i kierunkami filozoficznymi epoki; b) wskazuje związki poznanych gatunków z prądami artystycznymi epoki; c) interpretuje utwór, wykorzystując różne konteksty (historyczny, biograficzny, kulturowy, filozoficzny); określa, czym jest kontekst macierzysty utworu; d) na wybranych przykładach pokazuje przeobrażenia w obrębie poznanych gatunków literackich (epos, dramat, tren, sonet, hymn, powieść); e) rozpoznaje w tekstach charakterystyczne cechy stylu poznawanych epok literackich; f) analizuje i interpretuje wiersz, stosując właściwą terminologię i pojęcia z poetyki historycznej.

Poziom podstawowy

Ocena dopuszczająca – częściowe, niepełne odtwarzanie wiadomości; próba analizy; umiejętność powierzchownej, odtwórczej interpretacji; rozumienie treści programowych na poziomie dosłownym; nieporadne porządkowanie treści; braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia; posługiwanie się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami; umiejętność rozwiązywania z pomocą nauczyciela prostych zadań w typowej sytuacji; wypowiedzi mają charakter odtwórczy; ubogi, schematyczny

Znajomość chronologii i ram czasowych epoki, pojęć związanych z kulturą europejską np.

modernizm, ekspresjonizm, symbolizm itd. Znajomość podstawowych gatunków literackich, podstawowych środków językowych np. epitet, metafora

Wskazywanie podstawowych toposów kulturowych np. koniec świata, śmierć, kobieta, artysta.

Odtwarzanie głównej idei utworu, charakteryzowanie bohaterów

Prezentowanie wypowiedzi dotyczącej treści poznanych epok, budowanie trójdzielnej wypowiedzi pisemnej, sporządzanie funkcjonalnej notatki

Czytanie ze zrozumieniem tekstów publicystycznych

Ocena dostateczna – wystarczające odtwarzanie wiadomości; opanowanie w podstawowym zakresie umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia, poprawna, choć ograniczona do najistotniejszych aspektów, analiza tekstów; umiejętność odtwórczej interpretacji; rozumienie treści programowych na poziomie dosłownym; umiejętność rozwiązywania zadań typowych; logiczne porządkowanie treści; język schematyczny, na ogół poprawny.

Wskazywanie w tekstach środków tradycji biblijnej, antycznej, staropolskiej, romantycznej.

Znajomość nurtów filozoficznych np. nietscheanizm, schopenhaueryzm itp. oraz gatunków literackich np. powieść polityczna, psychologiczna, autotematyczna. Pojęć z zakresu estetyki: symbol, sacrum, groteska, ironia, kicz.

Style funkcjonalne: potoczny, artystyczny, publicystyczny itd.

Rozpoznawanie w tekstach manipulacji i perswazji

Umiejętność ustalenia kontekstów potrzebnych do interpretacji utworu

Uczestniczenie w dialogu, polemice

Czytanie ze zrozumieniem tekstów lub ich fragmentów o charakterze naukowym i filozoficznym

Ocena dobra – funkcjonalne odtwarzanie wiadomości; opanowanie w dużym zakresie umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, celowa analiza tekstów, umiejętność odtwórczej, ale także samodzielnej interpretacji; rozumienie treści programowych na poziomie dosłownym i przenośnym; umiejętność logicznego wnioskowania, uogólniania i porządkowania treści; wykorzystywanie posiadanej wiedzy i umiejętności w sytuacjach typowych; sądy własne i odtwórcze; poprawny i dość urozmaicony język.

Znajomość utworów z zakresu lektury uzupełniającej, konwencji literackich

Zauważanie relacji między tekstami

Znajomość funkcji środków stylistycznych

Próba oceny wartości poznanych dzieł

Stosowanie poprawnych kontekstów w interpretacji utworów

Komponowanie spójnej wypowiedzi pisemnej

Podział tekstu na części składowe

Argumentowanie własnego stanowiska

Ocena bardzo - funkcjonalne odtwarzanie wiadomości; opanowanie w pełnym zakresie umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania; pogłębiona i celowa analiza tekstów, umiejętność wnikliwej, samodzielnej interpretacji; rozumienie treści programowych na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym; umiejętność posługiwania się różnorodnymi kontekstami; umiejętność logicznego wnioskowania i uogólniania; świadome porządkowanie treści; wykorzystywanie posiadanej wiedzy i umiejętności w sytuacjach problemowych; samodzielność sądów; wartościowanie i uogólnianie zdobytej wiedzy; w pełni poprawny i urozmaicony język, dostosowany do sytuacji komunikacyjnej.

Ocena celująca – wiedza erudycyjna i swobodne jej wykorzystywanie; pogłębiona, celowa i oryginalna analiza tekstów; umiejętność wnikliwej i dojrzałej interpretacji oraz stawiania hipotez badawczych; rozumienie treści programowych na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym; umiejętność posługiwania się różnorodnymi kontekstami; umiejętność logicznego wnioskowania i uogólniania; świadome porządkowanie treści; samodzielność sądów; w pełni poprawny i urozmaicony język;